

Bestuursverslag 2022 Fonds Nieuwe Doen

Voorwoord: Werken in een veranderende wereld

Het jaar 2022 bracht ons een veranderende wereld. Weinigen hadden begin 2022 kunnen voorzien dat er op het Europese vasteland een oorlog uit zou breken die verregaande gevolgen heeft voor de manier van leven en werken voor velen. Hoewel het in geen verhouding staat tot de getroffen en in Oekraïne zijn de gevolgen van de energiecrisis overal voelbaar; het begrip energiearmoede werd in 2022 realiteit voor velen. En plotseling was verduurzaming geen “luke aangelegenheid” meer, maar bittere noodzaak!

Vooraf in de leefbaarheidssector wordt verduurzaming een kwestie van overleven, maar ook in het bedrijfsleven dringt het besef door dat energiebesparing en duurzame opwekking van energie tot de strategische investeringsbeslissingen behoren. Naast de financiële besparingen die dit oplevert wordt duidelijk dat de “nieuwe consument” gaat eisen dat bedrijven duurzaam werken met oog voor het behoud van de aarde en voor toekomstige generaties.

Vanaf de tweede helft van 2022 werden wij bij Fonds Nieuwe Doen (FND) “overvallen” door een golf van financieringsaanvragen voor verduurzaming en energiebesparing- en opwekking in het Energiefonds Groningen. Dit heeft geleid tot een “recordjaar” in aantal leningen en uitgezet vermogen. Dat is heel mooi en zet tegelijkertijd aan tot verder nadenken over de rol en betekenis van een maatschappelijk fonds als FND.

Eind 2022 werd duidelijk dat de middelen in het Energiefonds Groningen uitgeput zijn. Dit kwam ook voor ons vroeger dan verwacht door de stortvloed aan aanvragen in de tweede helft van 2022. Voor de komende jaren voorzien wij een groeiende rol voor ons weggelegd als aanjager van investeringen in duurzaamheid en de cofinanciering daarvan. Mede omdat banken door de macro-economische ontwikkelingen terughoudender worden zal er meer dan ooit een beroep op ons Energiefonds worden gedaan. We verwachten dat het aantal financieringsaanvragen minimaal op hetzelfde niveau zal blijven als in 2022, misschien zelfs meer.

Om aan de financieringsbehoeftes te blijven voldoen hebben wij in december 2022 de provincie gevraagd om een uitbreiding van 50% van het fondsvermogen in de deelfondsen voor Energie, Zorg en Leefbaarheid. Wij hopen van ganser harte dat dit verzoek vroeg in 2023 ingewilligd kan worden zodat wij door kunnen gaan met financieren van al die Nieuwe Doeners met plannen om de provincie Groningen mooier te maken.

Groningen, 20 februari 2022

Titia Siertsema, voorzitter
Jan Coijmans, penningmeester
Hennie Sanders, secretaris

Leeswijzer

In dit bestuursverslag rapporteren wij over de **afgesloten** leningen in de periode 2017 -2022. De bedragen die hier genoemd worden wijken af van de cijfers in onze jaarrekening, waarin wij rapporteren over leningen die uitbetaald zijn aan leningnemers. Dit komt omdat leningnemers na het sluiten van de overeenkomst een half jaar de tijd krijgen om het geleende geld bij ons op te vragen. Dit kan over jaargrenzen heen gaan.

2022: Het jaar van de stroomversnelling

In het bestuursverslag over 2021 rapporteerden wij het volgende over de uitputting van onze vier deelfonds. Op dat moment werd het revolverend karakter van FND voor het eerst duidelijk in het Deelprogramma Lokale Energietransitie met een besteding van € 2,78 miljoen op een initieel fondsvermogen van € 2,15 miljoen, wat inhoudt dat er al voor € 630.000,- nieuwe leningen verstrekt zijn uit bedragen die eerder uit aflossingen terug gekomen zijn. Dat is ook de reden dat een deelfonds meer dan 100% uitgeput kan raken en een goede indicator voor het succes van Fonds Nieuwe Doen. De doelstelling is immers om (een groot deel van) het initiële fondsvermogen opnieuw uit te zetten.

Uitputting per deelfonds op 31-12-2021					
Deelfonds	Gegevens	Totaal lening	Budget	Uitputting	
Leefbaarheidsfonds	€	2.906.832	€	5.000.000	58,14%
Zorgfonds	€	5.913.200	€	10.000.000	59,13%
Energiefonds	€	21.179.066	€	33.000.000	64,18%
Programma lokale energietransitie	€	2.784.177	€	2.148.000	129,62%
Totaal	€	32.783.275	€	50.148.000	65,37%

Na 5 jaar FND lagen wij dus mooi op koers om de doelstelling om in 2025 het volledige fondsvermogen één keer uitgezet te hebben te halen. Op dat moment wees niets erop dat het fondsvermogen eind 2022 vrijwel op zou zijn; zie onderstaande tabel.

Uitputting per deelfonds op 31-12-2022					
Deelfonds	Gegevens	Totaal lening	Budget	Uitputting	
Leefbaarheidsfonds	€	3.835.832	€	5.000.000	76,72%
Zorgfonds	€	8.453.200	€	10.000.000	84,53%
Energiefonds	€	39.613.117	€	33.000.000	120,04%
Programma lokale energietransitie	€	2.820.942	€	2.148.000	131,33%
Fonds Ontwikkelkosten Energiecoöperaties	€	1.163.535	€	4.500.000	25,86%
Totaal	€	55.886.626	€	54.648.000	102,27%

Binnen 1 boekjaar ging de uitputting van het Energiefonds van 70% naar ruim meer dan 100%. Deze versnelling vond grotendeels plaats in de tweede helft van het jaar en aan het eind van 2022 werd duidelijk dat er geen ruimte meer was voor nieuwe financieringen. Ook hier zien wij dat het revolverend karakter van het Energiefonds Groningen gestalte krijgt doordat we meer dan het initiële fondsvermogen hebben kunnen uitzetten vanuit aflossingen op leningen. De € 6,6 miljoen die extra uit het Energiefonds Groningen verstrekt is, vangen wij op uit verleden en toekomstige aflossingen in combinatie met een gefaseerde uitboeking van een aantal grotere leningen.

Onze nieuwe “tak”: Fonds Ontwikkelkosten Energiecoöperaties Groningen

Het nieuwe Fonds Ontwikkelkosten Energiecoöperaties Groningen (FOEG) ging per 1 januari 2022 open voor aanvragen en werd op 23 januari onder grote belangstelling geopend gedeputeerde Melissa van Hoorn. Er werd in de eerste maanden meteen gebruik gemaakt van het fonds, resulterend in drie aanvragen voor in totaal € 1,2 miljoen (van de beschikbare € 4,5 miljoen). Daarnaast werd ons duidelijk dat er in de provincie heel veel coöperaties bezig zijn met het voorbereiden van een aanvraag voor het fonds.

De ervaring met de projecten die inmiddels gefinancierd zijn, leert ons dat het nastreven van een significant aandeel lokaal eigendom ingewikkeld is. Hierbij is de vraag hoe de revenuen daarvan binnen een afzienbare periode ook daadwerkelijk terugvloeien naar duurzame projecten uitgevoerd door en met bewoners? Hierover wordt verschillend gedacht en diverse modellen zijn in ontwikkeling. Het komend jaar verwachten wij dat daar meer duidelijkheid in komt en daarmee ook de aanvragen in het fonds langs die lijn ingediend gaan worden.

Vanaf dit jaar zullen wij in dit bestuursverslag rapporteren over de financiële en inhoudelijke ontwikkeling van het Fonds Ontwikkelkosten Energiecoöperaties Groningen.

2022 in cijfers: We stapelen record op record

Naast het aantal aanvragen is 2022 ook het jaar met het hoogst door FND verstrekte leningbedrag ooit, met ruim € 23 miljoen aan uitzettingen, als volgt verdeeld over de verschillende deelfondsen:

Verstreekte leningen Fonds Nieuwe Doen 2022					
<i>Deelfonds</i>	<i>Gegevens</i>	<i>Aantal</i>	<i>Investering</i>	<i>Financiering</i>	
		2022	2022	2022	
Leefbaarheidsfonds		7	€ 2.970.934	€ 929.000	
Zorgfonds		9	€ 14.066.167	€ 2.540.000	
Energiefonds		81	€ 225.863.599	€ 18.434.051	
Programma lokale energietransitie		1	€ 70.150	€ 36.765	
Fonds Ontwikkelkosten Energiecoöperaties		3	€ 78.200.000	€ 1.163.535	
Totaal		101	€ 321.170.850	€ 23.103.351	

Hiermee stegen ook de, mede door FND mogelijk gemaakte, geplande investeringen naar een recordhoogte van ruim € 320 miljoen, mede door een aantal majeure projecten in het Energiefonds Groningen en de omvang van de toekomstige projecten die ontwikkeld worden in het nieuwe Fonds Ontwikkelkosten. De investeringsimpuls in 2022 ligt hiermee op € 14,- per, door FND gefinancierde, euro, wat ook hoger is dan ooit tevoren.

Voor ons fondsmanagement was het vooral een heel druk jaar met het hoogste aantal aanvragen en financieringen in het 6-jarig bestaan van Fonds Nieuwe Doen zoals te zien in onderstaand overzicht.

Aanvragen en financieringen per jaar		
	Aanvragen	Financieringen
2017	53	32
2018	113	71
2019	76	58
2020	78	44
2021	94	65
2022	135	101
Totaal	549	371

Het “eindplaatje” ziet er op 31 december 2022 dan als volgt uit:

Verstrekte financieringen FND per 31-12-2022				
Deelfonds	Gegevens	Aantal Totaal	Investering Totaal	FND Totaal
Leefbaarheidsfonds		41	€ 19.316.229	€ 3.835.832
Zorgfonds		29	€ 40.124.966	€ 8.453.200
Energiefonds		262	€ 349.493.103	€ 39.613.117
Programma lokale energietransitie		36	€ 18.645.416	€ 2.820.942
Fonds Ontwikkelkosten Energiecooperaties		3	€ 78.200.000	€ 1.163.535
Totaal		371	€ 505.779.714	€ 55.886.626

Als we kijken naar het totale financieringsvolume en de daarmee uitgelokte investeringen per deelfonds dan zien we dat er een maximale investeringsimpuls bereikt kan worden van € 8,72 per gefinancierde euro door FND.

Defaults

Tot op heden is het aantal defaults, en het bedrag dat daarmee gepaard gaat, minimaal. Op een uitgezet¹ vermogen van € 34,4 miljoen hebben wij op dit moment € 21.000,- aan oninbare vorderingen open staan, wat 0,06% is, dus nagenoeg nihil. Ter indicatie over de hoogte hiervan: vooraf is het risicoprofiel voor FND vastgesteld op 10%

Revolverendheid

Tot en met 2022 heeft FND voor ruim € 5 miljoen aan projecten gefinancierd vanuit revolverendheid. Dit is 10% van het totale fondsvermogen. Daarbovenop is er een netto toename van het fondsvermogen vanuit netto rentebaten van meer dan € 500.000,-. Nu het totale fondsvermogen vastgelegd is in financieringen, verwachten wij op jaarbasis € 3-5 miljoen te kunnen (her)financieren uit revolverendheid.

¹ In tegenstelling tot alle andere bedragen in dit verslag betreft dit de daadwerkelijk uitgeoefende gelden over alle 5 deelfondsen

Conclusies en verzoek tot uitbreiding van het fondsvermogen

Nu wij eind 2022 tegen de grenzen van het fondsvermogen zijn aangelopen, kunnen we concluderen dat het totale vermogen in het Energiefonds Groningen onvoldoende is om aan de toenemende vraag naar financieringen vanuit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties te kunnen voldoen. Ook in de andere fondsen denken wij in de komende jaren meer weg te kunnen zetten dan het huidige fondsvermogen.

Om deze reden hebben wij een verzoek bij de provincie neergelegd tot uitbreiding van het fondsvermogen met 50% voor het Leefbaarheidsfonds, Energiefonds en Zorgfonds Groningen. Naar verwachting kunnen wij daarmee, samen met de gelden die terugkomen uit revolverendheid, de komende jaren tot en met 2027 voldoen aan de vraag naar financieringen.

CO2 Impact van het Energiefonds Groningen gaat zoden aan de dijk zetten

Na een voorzichtig begin in de eerste 3 jaren van het Energiefonds Groningen neemt de CO2 reductie die gerealiseerd wordt vanaf 2020 sterk toe. We maken meer impact omdat we grotere projecten kunnen financieren; wat we ook doen.

Ter nadere duiding van de tabel: De eerste CO2 kolom geeft de, **op termijn te verwachten**, jaarlijkse CO2-reductie weer, die optreedt door de in dat jaar gefinancierde projecten, bijvoorbeeld 5266 ton/jaar door alle in 2017 gefinancierde projecten. We gaan er van uit dat 50% daarvan in het jaar van financiering zelf plaats vindt en dat dit naar 100% stijgt vanaf jaar 2 en verder. Als we al deze jaren bij elkaar optellen komen we tot een **te verwachten jaarlijkse** CO2 besparing door alle gefinancierde projecten van 199.670 ton.

Om de totale CO2 impact **sinds de oprichting van FND** te kunnen bepalen vermenigvuldigen wij derhalve de jaarlijkse besparing x het aantal jaren dat deze gerealiseerd zijn (volgens de hierboven genoemde methode). Volgens deze rekenmethode komen wij op een **totale te verwachten CO2 reductie** van 335.953 ton vanaf start Fonds Nieuwe Doen. Dit staat gelijk aan het totaal aan CO2 dat jaarlijks door 27.950 hectare bos uit de lucht gehaald kan worden, wat dan weer ruim 1,5 keer de oppervlakte van de gemeente Groningen (na de herindeling) is.

Te verwachten CO2 Reductie gefinancierde projecten FND			
Jaar	Aantal projecten	CO2 reductie in tonnen CO2 per jaar	Totale CO2 reductie 2017-2022 FND in tonnen CO2
2017	24	5.266	28.963
2018	47	5.791	26.060
2019	39	5.829	20.402
2020	31	47.056	117.640
2021	40	75.026	112.539
2022	81	60.702	30.351
Totaal	262	199.670	335.954

Onze plannen voor de toekomst

We hebben plannen voor de toekomst, maar bovenal een belangrijke ambitie: wij willen het verschil blijven maken voor de Nieuwe Doeners uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties om hun dromen te realiseren en hun bedrijfsvoering te optimaliseren. Dit doen wij met volle inzet en bezieling en begrip voor de bijzondere economische situatie waarin wij ons op dit moment bevinden. Maar vooral, en we kunnen dat niet vaak genoeg zeggen: “Op zien Grunnings: zonder poespas en fratsen!”

Tenslotte: Waar blijven de voorbeeldcases in dit verslag?

Dit verslag is beknopter dan andere jaren, maar vorig jaar refereerden wij er al aan dat er een uitgebreid lustrumboek gemaakt zou worden. Welnu, dit boek krijgt u meegeleverd bij dit bestuursverslag en geeft een compleet beeld aan inspiratie en informatie over 5 (+1) jaar Fonds Nieuwe Doen. Na het lezen daarvan begrijpt u vast waarom wij dit zo graag de komende jaren voor de provincie Groningen willen blijven doen. En dat samen met al die Nieuwe Doeners die zich inzetten voor het leefbaarder en duurzamer maken van hun provincie Groningen.

Bestuur

Titia Siertsema
Jan Cooijmans
Hennie Sanders

Voorzitter
Penningmeester
Secretaris

Fondsmanagement

Geerten Eijkelenboom
André van Mook

Fondsmanager
Financieel specialist

Het Nieuwe Doen refereert aan de instelling en aanpak van organisaties en bedrijven die gebruik maken van de mogelijkheden van het fonds. Niet alleen denken, maar vooral ook doen. Met een kort en bondig plan de handen uit de mouwen steken.

Daar staan wij voor! Voor meer informatie kunt u kijken op: www.fondsnieuwedoen.nl